BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 19 december 1988

inzake goedkeuring van de fusie tussen Eschweiler Bergwerks-Verein Aktiengesellschaft, Herzogenrath, en de Ruhrkohle Aktiengesellschaft, Essen

(Slechts de teksten in de Duitse en de Franse taal zijn authentiek)

(89/29/EGKS)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, en met name op de artikelen 65 en 66,

Gelet op Beschikking nr. 24-54 van 6 mei 1954 houdende een reglement inzake de toepassing van artikel 66 sub 1 van het Verdrag nopens de kenmerkende elementen van de controle op een onderneming [1],

Gezien het gemeenschappelijk door de Ruhrkohle Aktiengesellschaft, Essen, en de Eschweiler Bergwerks-Verein Aktiengesellschaft, Herzogenrath, op 28 maart 1988 ingediende verzoek om de fusie van deze ondernemingen goed te keuren,

Na het advies van de Regering van de Bondsrepubliek Duitsland te hebben ingewonnen,

Overwegende hetgeen volgt:

I

(1) De Ruhrkohle Aktiengesellschaft („RAG") is een steenkoolproducerende onderneming in de zin van artikel 80 van het Verdrag, die in 1969 is opgericht toen 23 in het Ruhrbekken van de Bondsrepubliek Duitsland werkzame ondernemingen hun mijnbouwvermogen bijeenbrachten en aan haar overdroegen [2]. Na talrijke wijzigingen in de deelnemingsverhoudingen bezitten momenteel de volgende ondernemingen aandelen in het aandelenkapitaal van de RAG:

— VEBA Aktiengesellschaft, Bonn/Berlijn: 37,103 %,
— Beteiligungs-Gesellschaft für Energieunternehmen (BGE), Dortmund: 21,735 %,
— Thyssen Stahl AG, Duisburg: 12,69 %,
— Montan Verwaltungsgesellschaft mbH, Dortmund: 10 %,
— Société Nouvelle Sidéchar, Parijs: 8,255 %,
— Gewerkschaft Alte Haase, Dortmund: 0,217 %,
— Verwaltungsgesellschaft Ruhrkohle-Beteiligung mbH, Essen: 10 %.

De RAG is met een produktie van 58,1 miljoen ton in 1987 na British Coal de voornaamste producent van steenkool in de Gemeenschap. De totale afzet in dat jaar (cokes omgerekend in steenkool) bedroeg 56,8 miljoen ton, dat is 18 % van de afzet van alle aanbieders van steenkool en steenkoolprodukten op de gemeenschappelijke markt (320 miljoen ton. Daarvan ging 51,4 miljoen ton naar de Bondsrepubliek Duitsland, 4,9 miljoen ton naar de overige landen van de Gemeenschap en 0,5 miljoen ton naar de export naar derde landen. De afzet van de RAG in de Bondsrepubliek komt overeen met een aandeel van circa 73 % in de totale afzet van alle binnenlandse steenkolenbekkens in de Bondsrepubliek.

(2) De Eschweiler Bergwerks-Verein Aktiengesellschaft („EBV") is eveneens een steenkoolproducerende onderneming in de zin van artikel 80 van het Verdrag waarin de groep Arbed SA, Luxemburg, 96,5 % van het aandelenkapitaal bezit. Het Arbedconcern controleert een aantal staalproducerende ondernemingen op de gemeenschappelijke markt, welker bevoorrading met cokeskool en hoogovencokes grotendeels geschiedt door de mijnbouwbedrijven van de EBV die zijn gelegen in het Akense bekken en aan de Ruhr.

(3) De fusie is gebaseerd op economische, technische en industriepolitieke doelstellingen, die hoofdzakelijk als volgt kunnen worden samengevat: de hoogte van de produktiekosten, een permanente daling van de vraag naar steenkool en steenkoolprodukten op de gemeenschappelijke markt en op markten in derde landen, de technische onmogelijkheid om slechts tijdelijke bedrijfssluitingen tot stand te brengen en de onder de gegeven omstandigheden noodzakelijke subsidiëring van de produktie door de overheid zullen in de nabije toekomst tot stilleggingsmaatregelen in het Duitse steenkoolmijnbedrijf leiden. Een op 11 december 1987 met deelneming van de Bondsregering, de Regeringen van de Länder Nordrhein-Westfalen en Saarland, de mijnbouwondernemingen en de IG Bergbau und Energie gehouden zogenaamde „Kolenronde" heeft voorgesteld de produktiecapaciteit van de Duitse steenkool met een omvang van 13 tot 15 miljoen ton per jaar aan te passen aan de dalende afzet. Het voornemen bestaat, de noodzakelijke maatregelen — zonder beïnvloeding door

[1] PB nr. 9 van de EGKS van 11. 5. 1954, blz 345.
[2] Beschikking van de Commissie van 27 november 1969.

de belangen van de eigenaren — te nemen met inachtneming van het principe dat de produktie moet worden geconcentreerd op de best presterende installaties en de door de afgenomen behoefte aan arbeidskrachten geschapen problemen in dier voege te verplaatsen dat de oplossing daarvan onder optimale condities gewaarborgd is. De inbreng van het mijnbouwvermogen van de EBV in de RAG vindt met dit oogmerk plaats. Wegens de uitputting van de voorraden zal de produktie van de in het Akense bekken gelegen bedrijven van de EBV in 1992 worden gestaakt, waardoor circa 5 000 personen, te weten meer dan de helft van de werknemers van de EBV, worden getroffen.

(4) Onder deze omstandigheden vloeit de voor de RAG relevante capaciteitsvergroting alleen voort uit de in het Ruhrbekken gelegen EBV-mijn „Westfalen" en de daarbij aangesloten cokesfabriek.

(5) Het voornemen bestaat, het project aldus uit te voeren dat de RAG van de Arbed SA 96,5 % van het basiskapitaal in EBV verkrijgt. Als tegenprestatie neemt de Arbed SA een aandeel van 6,5 % van de RAG-aandelen uit haar eigen Ruhrkohlebezit over, rechtstreeks via overname van 65 % van de bedrijfsaandelen van de beheermaatschappij Ruhrkohle-Beteiligung mbH, die zelf slechts 10 % van de aandelen van de RAG bezit.

(6) Het accent ligt bij het project op de inbreng van het mijnbouwvermogen van Arbed SA in de RAG. Daarnaast is de overname van aandelen in de RAG door de Arbed SA slechts accessoir van aard, omdat het hierbij gaat om een zuiver financiële deelneming zonder waarneembare invloed op de controle over de RAG. Als relevante beoogde handeling in de zin van artikel 66, lid 1, wordt derhalve alleen de vermogensinbreng aangenomen en ten grondslag gelegd aan de beoordeling.

II

(7) De inbreng van het in de EBV bijeengebrachte mijnbouwvermogen van Arbed SA in de RAG leidt tot een fusie in de zin van artikel 66, lid 1. Dergelijke fusies kunnen overeenkomstig lid 2 worden goedgekeurd wanneer gewaarborgd is dat zij de betrokken ondernemingen niet de mogelijkheid geven

— de prijs te bepalen, de produktie of de distributie te beheersen of te beperken, of de handhaving van een daadwerkelijke mededinging voor een belangrijk deel van de markt van genoemde produkten te belemmeren,

— of zich te onttrekken aan de regels van de mededinging, zoals deze voortvloeien uit de toepassing van het Verdrag, met name door een kunstmatig bevoorrechte positie te scheppen, welke leidt tot een aanmerkelijk voordeel met betrekking tot de voorziening of de afzet.

(8) Volgens de bovenstaande overwegingen blijft de beoordeling van het project beperkt tot de gevolgen die de inlijving van de mijn „Westfalen" in de RAG voor de mededinging zal sorteren. Het gaat daarbij om een produktie van circa 2,2 miljoen ton per jaar, dat wil zeggen ongeveer de hoeveelheid brandstof welke de EBV in het verleden in de vorm van hoogovencokes aan de bedrijven van zijn concernmoederonderneming Arbed naar Luxemburg heeft geleverd.

(9) Aangaande hun bevoorrading treedt RAG tot een tussen Arbed en EBV bestaande en tot 31 december 1999 geldende leverantieovereenkomst toe, waarin partijen elkaar wederzijds tot levering, respectievelijk afname van hoogovencokes hebben verbonden in de omvang van de behoeften van de Luxemburgse bedrijven van Arbed;

(10) Het project zal de RAG niet de mogelijkheid geven daarbij de prijzen te bepalen. Uit concurrentieoverwegingen moeten de steenkoolproducenten in de Gemeenschap hun prijzen voor cokeskool en hoogovencokes aanpassen aan de prijzen (plaats van bestemming) van deze brandstoffen uit derde landen. De Duitse bekkens zijn daartoe alleen in staat omdat de Bondsregering een daartoe strekkende steun verleent overeenkomstig Beschikking nr. 2064/86/EGKS van de Commissie [1]. Deze condities voor de prijsvorming blijven voor de RAG ook na de inlijving van de EBV ongewijzigd.

(11) Ten gevolge van de voor de Duitse steenkool, als gevolg van stijgende produktiekosten, de concurrentie uit derde landen en alternatieve energiebronnen en de toenemende bedenkingen van de Bondsregering ten aanzien van de toekenning van steun, meer dan onbevredigende opbrengsten mag ook niet worden verwacht dat het project invloed zal uitoefenen op de marktsituatie van de RAG. De RAG heeft in 1987 weliswaar circa 58 miljoen ton steenkool geproduceerd, oftewel circa 70 % van de totale produktie van alle bekkens in de Bondsrepubliek Duitsland, maar als gevolg van de Kolenronde, die een duurzame oplossing van de genoemde moeilijkheden van de Duitse steenkoolmijnbouw zou moeten opleveren, staan tegenover de inlijving van de mijn „Westfalen" (2,2 miljoen ton per jaar) echter geprojecteerde mijnsluitingen bij de RAG met een omvang van circa 10 miljoen ton per jaar.

[1] PB nr. L 177 van 1. 7. 1986, blz. 1.

(12) Gezien de structureel ongunstige economische condities van de steenkoolproduktie en de voortdurende afzetmoeilijkheden verkrijgt de RAG door het project ook geen kunstmatig bevoorrechte positie welke zou leiden tot een aanmerkelijk voordeel met betrekking tot de voorziening of de afzet.

III

(13) De door de RAG over te nemen overeenkomst heeft ten doel de mededinging op de gemeenschappelijke markt voor hoogovencokes te beperken, doordat zij de contractpartijen verplicht tot exclusieve afname en tot exclusieve leverantie van een aan de behoeften van de Arbed aangepaste hoeveelheid hoogovencokes. Deze overeenkomst kan echter worden goedgekeurd aangezien zij is ingegeven door de vereisten van rationalisatie. Zij is daardoor volstrekt analoog aan een overeenkomst inzake specialisatie. In de leverantieovereenkomst wordt namelijk rekening gehouden met de specifieke technische omstandigheden als gevolg van het gebruik van erts uit de aan Arbed toebehorende voorraden in Frankrijk („Minette") in de Luxemburgse bedrijven van Arbed. Dit erts voldoet niet aan de norm van de gewoonlijk gebruikte „Reicherze", zodat zowel aan de hoogovens als aan de hoogovencokes speciale eisen moeten worden gesteld. Aan deze eisen kan, voor zover het de hoogovencokes betreft, slechts via een langlopende overeenkomst worden voldaan. De toetreding van de RAG tot deze leverantieovereenkomst is voorts een bestanddeel van het herstructureringsprogramma van de Duitse steenkolenindustrie, waarin de sluiting van een groot deel van de bedrijven van de EBV en de overname van arbeidskrachten daarvan door RAG is opgenomen. De goedkeuring kan voor de totale looptijd van de overeenkomst worden verleend, aangezien die een wezenlijk bestanddeel van het fusieproject uitmaakt.

(14) Het project voldoet derhalve aan de voorwaarden voor goedkeuring die zijn neergelegd in de artikelen 65 en 66 en kan worden goedgekeurd,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

De overname van 96,5 % van het maatschappelijk kapitaal van de Eschweiler Bergwerks-Verein Aktiengesellschaft, Herzogenrath, door de Ruhrkohle Aktiengesellschaft, Essen, wordt goedgekeurd.

Artikel 2

De leverantieovereenkomst tussen Arbed SA en de Eschweiler Bergwerks-Verein Aktiengesellschaft wordt goedgekeurd. Deze goedkeuring geldt voor de gehele looptijd van de overeenkomst, te weten tot en met 31 december 1999.

Artikel 3

Deze beschikking is gericht tot de Ruhrkohle Aktiengesellschaft te Essen en Arbed SA te Luxemburg.

Gedaan te Brussel, 19 december 1988.

Voor de Commissie

Peter SUTHERLAND

Lid van de Commissie